

לִיָּה בְּאַרְעָא אַחְרָא. דְּכַתִּיב (בראשית י"ב) לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ
 וְגו'. וְעֶבֶד מִיָּה עֲמָא קְדִישָׁא. וְדָא הִיא מְצִיאָה
 דְּאַשְׁכַּח קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא, בְּאַרְעָא דְלֹא
 מְהִימְנֵי בֵיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלֹא יִדְעֵי מָאן אִיהוּ.
 אָמַר תְּהוּא יוּדְאֵי שְׁפִיר הוּא, וְיֵאוֹת מְלָה דָּא. אֲבָל
 אֵית לְשָׂאֲלָא, אִי אַבְרָהָם הָוָה דִּיּוֹקְנָא
 דְּאִיעֲטְרִיךְ. וְתוּ דְהָא קְרָא, לָא אֹכַח עַל אַבְרָהָם
 בְּלָל וְלֹא אֲדָפֵר לְאַבְרָהָם בְּלָל, וְלֹא לִיעֲחָק, אֲלֵא
 לִיעֲקֹב בְּלַחֲדוּי. דְּכַתִּיב כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב וְגו',
 וּבִתְרִיהּ כְּתִיב, וּמְצִאֵהוּ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עִם כָּל זֶה לֹא קִשְׂיָא חֲכָא. דְּהָא
 אַבְרָהָם אֲשַׁבְּחֵן דִּנְפִק מִגּוּ פְּלִחֵי עֲבוּדָה זָרָה.
 וְחֲכָא אַף עַל גַּב דִּיעֲקֹב אֲדָפֵר, הוּא עַל אַבְרָהָם.
 וְלִית פִּירוּכָא בְּלָל בְּמְלָה דָּא. אֲבָל אִי יִדְעֵת מְלָה
 אִו חֲדוּשָׁא אִימָא: (עד כאן מההשמטות).

לשון הקודש

שהצריך? ועוד, שהרי הכתוב לא מוכיח על
 אברהם כלל, ולא הזכיר את אברהם כלל,
 ולא את יצחק, אלא את יעקב לבדו, שכתוב
 (דברים ל"ב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו,
 ואחר כך כתוב ומצאנו וְגו'.

אמר רבי אלעזר, עם כל זה לא קשה כאן,
 שהרי מצאנו שאברהם יצא מתוך עובדי
 עבודה זרה, וכאן – אף על גב שייעקב נזכר,

והשתדל ושתל אותו בארץ אחרת,
 שכתוב (בראשית י"ב) לך לך מארצך וְגו',
 ועשה ממנו עם קדוש, וזו המציאה שמצא
 הקדוש ברוך הוא בעולם, בארץ שלא
 מאמינים בקדוש-ברוך-הוא ולא יודעים
 מי הוא.

אמר אותו יהודי, יפה זה, ונראה דבר זה,
 אבל יש לשאל אם אברהם היה דיוקן

השלמה מההשמטות (סימן יא)

פְּתַח וְאָמַר הֵחָא יוֹדָאִי (בראשית א) וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ
וְבָהוּ וְגו'. מָאן אָרֶץ, תְּהִיא דְאִשְׁתְּמוּדַע עֲלָאָה
וְתִתְאַה. הִיְתָה תְּהוֹ, מָאִי תְּהוֹ. דָּא קוּ יְרוּק דְאִקוּף
כָּל עֲלָמָא וְאִיקְרִי קוּ תְּהוֹ. דְכִתְיִב (ישעיה ל"א) וְנָטָה עֲלֶיהָ
קוּ תְּהוֹ וְאִבְנֵי בְּהוֹ. בְּהוֹ, כְּמָה דְתַנִּינֵן, אִבְנֵן
מִפּוֹלְמוֹת דְּמִשְׁתַּקְעֵן גּוֹ תְּהוֹמֵי וּמְנַהֲוֹן נִפְקֵי מִיּוֹן.

הַשְׁתָּא אֵית לְמַנְדַּע. תְּהוֹ דְאִיהוּ קוּ יְרוּק, מָאן הָוָה
קוּ יְרוּק, אֵלָא אִשְׁבַּחֲוֹן בְּסִפְרָא דְאִסְיָא
דְקַרְטִינָאָה וְיוֹדָאִן דְקַסְרֵי שְׁמִיָּה, וְקִרְאֵן שְׁמִיָּה אִסְיָא
קַרְטִינָאָה. בְּגִין דְהוּא רַב עַל כָּל אִסְיִין וְיִקְרִיא
בְּחֻכְמָתָא. וְהִכִּי אָמַר בְּלָשׁוֹן פְּרָסִי לְבַר נֶשׁ יִקְרִיא.
וְהוּא אָמַר, וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, מָאִי תְּהוֹ, אִיהִי קוּ
יְרוּק דְאִסְתַּר עֲלָמָא. וּמָאן אִיהוּ קְלוּפָא דְאִגּוּזָא וְדָא

לשון הקודש

מפְלְמוֹת שְׁמִשְׁקָעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת, וּמִהֵן
יוֹצֵאִים מֵיָם.

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְדַעַת, תְּהוֹ, שְׁהוּא קוּ יְרוּק, מִהוּ
קוּ יְרוּק? אֵלָא מְצָאֵנוּ בְּסִפְרֵי הַרְוּפָא
מִקַּרְטִינָאָה, וְיוֹדָן שֶׁל קַסְרֵי שְׁמוֹ, וְקוּרְאִים
אֵת שְׁמוֹ הַרְוּפָא מִקַּרְטִינָאָה, מִשּׁוּם שְׁהוּא
גְּדוֹל עַל כָּל הַרְוּפָאִים וְנִכְבֵּד בְּחֻכְמָה. וְכִּי
אוֹמְרִים בְּלָשׁוֹן פְּרָסִי לְאִדָּם נִכְבֵּד. וְהוּא הִיְתָה
אוֹמֵר, וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, מִה זֶה תְּהוֹ? הוּא
קוּ יְרוּק שְׁמִקְוֵי כָּל הָעוֹלָם, וּמִי הוּא? קִלְפַת

הוּא מְדַבֵּר עַל אִבְרָהָם, וְאִין כָּלֵל קִשְׁיָה
בְּדַבָּר זֶה. אֲבָל אִם יִדְעַת דְבָר אוֹ תְּהוֹשׁ –
אָמַר. ע"כ מההשמטות.

השלמה מההשמטות סימן יא

פְּתַח אוֹתוֹ יְהוּדִי וְאָמַר, (בראשית א) וְהָאָרֶץ
הִיְתָה תְּהוֹ וְבָהוּ וְגוּמַר. מִי הָאָרֶץ? אוֹתָהּ
הַנּוֹדַעַת לְמַעְלָה וּמִטָּה. הִיְתָה תְּהוֹ, מִה זֶה
תְּהוֹ? זֶה קוּ יְרוּק שְׁמִקְוֵי אֵת כָּל הָעוֹלָם,
וְנִקְרָא קוּ תְּהוֹ, שְׁכֵתוֹב (ישעיה לד) וְנָטָה עֲלֶיהָ
קוּ תְּהוֹ וְאִבְנֵי בְּהוֹ. כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינֵן, אִבְנֵים

אִיהוּ קְלִיפָה דְלִבְר דְאִיהוּ יְרוּק.

לְגוּ מַנִּיחַ בְּהוּ, וְאִינוּן אֲבָנִין מִפּוֹלָמוֹת דְּמַנְהוּן נַפְקִי
מִיּוּן. מִן תְּהוּ אֶתְמַשְׁכָּאן עוֹר וּבָשָׂר. מִן בְּהוּ
אֶתְמַשְׁכוּ גְרָמֵי לְגוּ מַנִּיחַ. וְחֻשְׁדָּ, דָּא מְשִׁיכוּ
דְאֶתְמַשְׁדָּ מַנִּיחַ עֲמָא דְעֵשׂוֹ. וְאִי תִימָא מָאן תְּהוּ.
הֲרִי הוּא וְדָאֵי, דְהָא חֻשְׁדָּ מַנִּיחַ תְּלִיָא. אֶלָּא אִינוּן
אֲבָנִין מִפּוֹלָמוֹת, עָאלוּ בְּאֲמַצְעִיתָא דְמַנִּיחַ אֶתְמַשְׁכָּאן
גְרָמֵי כְמָה דְאֶתְמַר. וְחֻשְׁדָּ מְשִׁיכוּ דְקוּק, דְּמַנִּיחַ
אֶתְמַשְׁדָּ עֵשׂוֹ.

וְרוּחַ אֱלֹהִים דָּא מוֹחָא דְאֲגוּזָא, דְּמִתְפָּן אֶתְמַשְׁדָּ
יַעֲקֹב שְׁלִימָא, פְּגוּזָא דְאֲגוּזָא דָּא. רָזָא
דְכְּתִיב (יחזקאל א) וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן,
לְקַבְּלִיהָ דְתְּהוּ. לְגוּ מַנִּיחַ, עֲנָן גְּדוֹל, לְקַבְּלִיהָ דְבְּהוּ.
לְגוּ מַנִּיחַ, וְאִשׁ מִתְּלַקְחָת, לְקַבְּלִיהָ דְחֻשְׁדָּ. לְגוּ מַנִּיחַ,
וְנִגְהָ לֹו סְבִיב, לְקַבְּלִיהָ דְרוּחַ אֱלֹהִים.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הָאָגוּז, וְזוּהֵי הַקְּלִפָּה הַחַיּוּצוֹנָה, שְׁהִיא יִרְקָה.
לְפָנִים מְמַנּוּ - בְּהוּ, וְהֵן אֲבָנִים מִפְּלֻמוֹת
שְׁמֵהֶן יוֹצֵאִים מִים. מִתְּהוּ נִמְשָׁד עוֹר וּבָשָׂר.
מִן בְּהוּ נִמְשָׁכוֹת הַעֲצָמוֹת. לְפָנִים מְמַנּוּ -
וְחֻשְׁדָּ. זֶה הַתְּמַשְׁכָּה שְׁנִמְשָׁד מִמֶּנָּה הָעֵם שֶׁל
עֵשׂוֹ. וְאִם תֹּאמַר מַה זֶה תְּהוּ? הֲרִי הִיא
בְּוֵדָאֵי שְׁהֲרִי הַחֻשְׁדָּ תְּלוּי מְמַנּוּ, אֶלָּא אוֹתָן
אֲבָנִים מִפְּלֻמוֹת נִכְנְסוּ בְּאֲמַצְעֵי, שְׁמִמְמַנּוּ

נִמְשָׁכוֹת הַעֲצָמוֹת, כְּמוֹ שְׁנִאֲמַר. וְחֻשְׁדָּ -
מְשִׁיכָה דְקָה, שְׁמִמְמַנְהָ נִמְשָׁד עֵשׂוֹ.
וְרוּחַ אֱלֹהִים - זֶה מִתְּ הָאָגוּז, שְׁמִשְׁם נִמְשָׁד
יַעֲקֹב הַשְּׁלָם, כְּמוֹ הָאָגוּז הַזֶּה, סוּד הַכְּתוּב
(יחזקאל א) וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן,
כְּנִגְדַּת תְּהוּ. לְפָנִים מְמַנּוּ - עֲנָן גְּדוֹל, כְּנִגְדַּת
הַבְּהוּ. לְפָנִים מְמַנּוּ - וְאִשׁ מִתְּלַקְחָת, כְּנִגְדַּת
הַחֻשְׁדָּ. לְפָנִים מְמַנּוּ - וְנִגְהָ לֹו סְבִיב, כְּנִגְדַּת

וּמְתוּכָה בְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל, לְגוֹ מְבֻלָּא. לְקַבְּלֶיהָ
 מִרְחַפֶּת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דָּא רוּחָא
 דְּאִימָא עֲלָאָה, דְּקָא מִרְחַפֶּת עַל כְּלָא. וַיַּעֲקֹב שְׁלִימָא
 אִיתוּ, וְדָא מוּחָא דְאַגְוֹזָא וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא יִמְצְאֵהוּ
 בְּאַרְצֵי מִדְבָּר, וְדָאִי. לְבִתְרָא עֲבַד קְדֻשָׁא בְּרוּךְ הוּא
 דְּכָל אֵינֹון קְלִיפִין יְהוֹן פּוּלְהוֹן מִשְׁתַּעְפְּדוֹן לִיהָ.

עַד הָכָא הָוָה כְּתִיב בְּהִתְחַלּוּת סֵפֶרָא (דְּאִסְיָא) דְּקַרְטִינָאָה
 אִסְיָא. לְבִתְרָא הָוָה רָשִׁים בְּתַאי קְרָא, כָּל נְטוּרָא
 דְּאִיִּצְטְרִיךְ אִסְיָא, חַכִּים לְמַעְפֵּד לְמִרְעָה דְּשָׁכִיב בְּבֵי
 מְרַעִיָּה אִסִּירֵי דְּמִלְכָּא, לְמַפְלַח לְמֵאֲרֵי עֲלֻמָּא. דְּכָד
 אֲזִיל אִסְיָא חַכִּים לְגַבִּיָּה, יִמְצְאֵהוּ בְּאַרְצֵי מִדְבָּר
 וּבִתְחוּ יֵלֵל יְשִׁימוֹן. מִרְעִין דְּשִׁרְיִין עָלֶיהָ אֲשַׁפַּח לִיהָ
 בְּאִסִּירֵי דְּמִלְכָּא.

לשון הקודש

שֶׁל רוּחַ אֱלֹהִים.

עַד כָּאן הָיָה כְּתוּב בְּאוֹתוֹ סֵפֶר שֶׁל הָרוּחַ
 הַקַּרְטִינָאִי. אַחַר כֵּן הָיָה רְשׁוּם בְּכְתוּב הַזֶּה:
 כָּל שְׁמִירָה שְׁצַרִיךְ רוּחָא חָכָם לַעֲשׂוֹת
 לְחוּלָה שְׁשׁוּכְבַּ בְּבֵית חֲלִין אִסִּירֵי הַמְּלָךְ,
 לַעֲבַד לְרַבּוֹן הָעוֹלָם, שְׁבִשְׁהוּלְךָ רוּחָא חָכָם
 אֲלִין, יִמְצְאֵהוּ בְּאַרְצֵי מִדְבָּר וּבִתְחוּ יֵלֵל
 יְשִׁמוֹן, מַחֲלוֹת שְׁשׁוּרוֹת עָלִין, מוּצָא אוֹתוֹ
 בְּאִסִּירֵי הַמְּלָךְ.

וּמְתוּכָה בְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל - לְפָנִים מִהַכֵּל,
 כְּנֻגְדוֹ מִרְחַפֶּת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, זוֹ רוּחַ הָאֵם
 הַעֲלִיזוּנָה שְׁמִרְחַפֶּת עַל הַכֵּל. וַיַּעֲקֹב הַשְּׁלָם
 הוּא, וְזֶה מִתְּחֵלְתוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִמְצְאֵהוּ בְּאַרְצֵי מִדְבָּר וְדָאִי. אַחַר כֵּן עָשָׂה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אוֹתָן הַקְּלָפוֹת,
 שְׂבָלָן יְהִיוּ מִשְׁעַבְדוֹת לוֹ.

אִי תִימָא הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יִפְקוּד לְתַפְשָׁא
 לִיה דְּלֹא יִשְׁתַּדַּל בְּר נָשׁ אֲבַתְרִיה, לָא הָכִי.
 דְּהָא דָּוֵד אָמַר (תהלים מ"א) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דַּל וְגו',
 וְדַל הוּא דְשָׁכִיב בְּבֵי מְרַעִיה. וְאִי אֲסִיָּא חֲפִים הוּא,
 קְדֻשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יְהֵב לִיה בְּרַבָּאן לְהַהוּא דִּישְׁתַּדַּל
 בֵּיה. וְהַהוּא אֲסִיָּא יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְצָא מְדַבְּרָא, בְּבֵי
 מְרַעִיה שָׁכִיב.

וּבַתְּהוּ יֵלֵל יְשִׁימוֹן, דְּאֵינֹן מְרַעִין דְּחֻקִּין לִיה. מָאִי
 אֵינְטְרִידָּהּ לִיה לְמַעַבְדָּא יְסוּבְּנָהוּ, יְסוּבְּ
 סִיבּוּב וְיִיתִי עִילוֹת בְּגִין דִּימְנַע מִנִּיה אֵינֹן מְלִין
 דְּנִזְקִין לִיה, יָקִיז לִיה, וְיִפּוּק מִנִּיה דְּמָא בִּישָׂא.
 יְבוּזְנִיהוּ, יִסְתַּפַּל וְיִבִּין, הַהוּא מְרַעָא מִמָּה תְּוִי.
 וְיִסְתַּפַּל בְּגִין דְּלֹא יִתְרַבִּי עֲלוּי וְיִמְאָדָּה
 לִיה. לְבַתָּר יַעְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינֹו, בְּגִין דִּיהֵא נְטוּר
 בְּדָקָא יְאוֹת בְּאֵינֹן מְשָׁקִין, בְּאֵינֹן אֲסוּוֹתָא

לשון הקודש

אותו. מה צריך לו לעשות? יסבבנהו,
 יסובב סבות ויביא עלות כדי שימנע ממנו
 אותם דברים שמזיקים לו, יקיו לו ויוציא
 ממנו דם רע.

יבוזנהו, יסתפל ויבין אותו החלי ממה
 הרה, ויסתפל כדי שלא יתרבה עליו וינמך
 אותו. אחר כך יערנהו כאישון עינו, כדי
 שיהיה שמור פראוי באותם משקים ובאותן

אם תאמר, הואיל והקדוש ברוך הוא יצוה
 לתפס אותו, שלא ישתדל שום אדם אחריו
 – לא כד! שהרי דוד אמר אשרי משכיל אל
 דל וגומר. דל הוא ששוכב בבית חליו, ואם
 הרופא חכם, הקדוש ברוך הוא יתן ברכות
 לאותו שמשתדל בו, ואותו רופא ימצאהו
 בארץ מדבר, שוכב בבית חליו.

ובתהו ילל ישמן, שאותם חללים דוחקים

דְּאַצְטְרִיכוּ לֵיהּ. וְלֹא יִטְעֵי מְנִייהוּ, דְּאַלְמְלֵי יִטְעֵי
אֲפִילוּ בְּמַלְהַ חֲדָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָשִׁיב עַל אֲסִיָּא
בְּאִילוּ שְׂפִיד דְּמָא וְקַטְלֵיהּ.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי דְאַף עַל גַּב דְּהָהוּא
בַּר נָשׁ אִיהוּ בְּבֵי אֲסִירֵי דְּמַלְכָּא, דִּישְׁתַּדַּל בַּר
נָשׁ עָלֵיהּ וְיִסִּיעַ לֵיהּ לְאַפְקָא לֵיהּ מִבֵּי אֲסִירֵי.

וְהָוָה אָמַר הָכִי, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דֵּן דִּינֵי בְּנֵי
עַלְמָא לְעֵילָא, הֵן לָמוּת, הֵן לְשָׂרוּשֵׁי, הֵן
לְעִקּוּר, הֵן לְעֵנוּשׁ נְכָסִין. מָאן דְּאַתְחִזִּי לְעֵנוּשׁ נְכָסִין,
נָפִיל בְּבֵי מְרַעִיָּה וְלֹא יִתְסִי, עַד דְּעֵבֵר פֶּל מָה
דְּאַתְגַּזֵּר עָלֵיהּ. כִּיּוֹן דְּאַתְעַנְשׁ בְּמִמוּנֵיהּ, וְיַהֲיִב לֵיהּ
פֶּל מָה דְּאַתְגַּזֵּר עָלֵיהּ, אִיתְסִי וְנָפֵק מִבֵּי אֲסִירֵי. וְעַל
דָּא אִיצְטְרִיךְ לְאַשְׁתַּדַּלָּא עָלֵיהּ, דִּיתֵן עוֹנְשָׁא וְיִפּוּק.

לשון הקודש

וְחִיָּה אֹמֵר כִּד: הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן דִּינֵי
בְּנֵי הָעוֹלָם לְמַעַלְהָ הֵן לָמוּת, הֵן לְשָׂרְשׁ, הֵן
לְעִקּוּר, הֵן לְתַת עֵנֶשׁ נְכָסִים. מִי שְׂרָאוּי לְעֵנֶשׁ
נְכָסִים נֹפֵל בְּבֵית חַלְיוֹ, וְלֹא יִתְרַפָּא עַד
שְׂעוּשָׁה פֶּל מָה שְׂנַגְזֵר עָלָיו. כִּיּוֹן שְׂנַעְנַשׁ
בְּמִמוּנו וְנָתַן פֶּל מָה שְׂנַגְזֵר עָלָיו, מִתְרַפָּא
וְיוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים, וְעַל זֶה צְרִיךְ
לְהַשְׁתַּדַּל עָלָיו שִׁיתֵן עֵנֶשׁ וְיִצֵּא.

רְפוּאוֹת שְׂצָרִיךְ לוֹ וְלֹא יִטְעֵה מַהֵם,
שְׂאַלְמָלֵא יִטְעֵה אֲפִלוּ בְּדָבָר אַחַד, הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַחְשִׁיב עַל הָרוּפָא כְּאֵלוּ שְׂפִיד דָּם
וְהִרְגוּ.

כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצֵה שְׂאָף עַל גַּב
שְׂאוֹתוֹ אָדָם הוּא בְּבֵית אֲסִירֵי הַמְּלָךְ,
שִׁישְׁתַּדַּל עָלָיו בֶּן אָדָם וְיִסִּיעַ לוֹ לְהוֹצִיאוֹ
מִבֵּית הָאֲסוּרִים.

מָאן דַּאתְחַזִּי לְשְׂרוּשֵׁי, וַתִּפְסֹן לִיה, וַיְהִי לִיה
בְּבֵי אַסִּירֵי. עַד דִּישְׁתַּרְשׁ מִכְּלָא. וְלִזְמַנִּין
דִּישְׁתַּרְשׁ מִשְׂיִיפוּי, אִזּוּ מִחַד מְנִיִּיהוּ, וְלִבְתַּר יִפְקֹן
לִיה מִבֵּי אַסִּירֵי.

מָאן דַּאתְחַזִּי לְמוֹת, הָכִי הוּא, דְּאִילוּ יִתֵּן כָּל כּוּפְרָא
וְכָל מְמוּנָא דְעֵלְמָא לָא יִשְׁתְּזִיב. וְעַל דָּא
אִיזְטַרְיָךְ לְאַסִּיָּא חַכִּים לְאַשְׁתַּדְּלָא עָלֵיה, אִי יָכִיל
לְמִיָּהֵב לִיה אַסּוּתָא מִן גּוּפָא, יְאוּת. וְאִי לָאו, יִתֵּן
לִיה אַסּוּתָא לְנִשְׁמַתִּיה וַיִּשְׁתַּדַּל עַל אַסּוּתָא
דְנִשְׁמַתָּא. וְדָא הוּא אַסִּיָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יִשְׁתַּדַּל עָלֵיה בְּהָא עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד הַשְּׁתָּא לָא שְׁמַעְנָא מֵאַסִּיָּא
דָּא וּמִסְפָּרָא דָּא, בְּרִיזְמָנָא חָדָא. דְּאָמַר לִי
טִיפְעָא חָדָא דְשָׁמַע לְאַבּוּי, דְּאַסִּיָּא חַד הָוָה בְּיוֹמוּי.
דְּכַד הָוָה מִסְתַּפַּל בְּבַר נֶשׁ כַּד אִיהוּ בְּבֵי מְרַעִיה,

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

רְפוּאָה לְנִשְׁמַתּוֹ וַיִּשְׁתַּדַּל עַל רְפוּאָת הַנְּשָׁמָה,
וְהוּוּ רּוּפָא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל עָלֵי
בְּעוֹלָם הָזֶה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד עַכְשָׁו לָא שְׁמַעְתִּי
מִהַרּוּפָא הָזֶה וּמִהַסְפָּר הָזֶה, חוּץ מִפְּעַם אַחַת
שְׂאָמַר לִי סוּחַר אַחַד שְׁשָׁמַע מֵאַבּוּי, שְׂרוּפָא
אַחַד הָוָה בְּיָמָיו, שְׁפִשְׁתֵּיהּ מִסְתַּפַּל בְּאַדָּם
כְּשֶׁהוּא בְּבֵית חֲלִיּוֹ, הָיָה אוֹמֵר: זֶה יְחִיָּה, וְזֶה

מִי שְׂרָאוּי לְשֵׁרֶשׁ, וַתִּפְסֹן אוֹתוֹ וַיִּתְּנוּ אוֹתוֹ
בְּבֵית הָאֲסוּרִים עַד שִׁישְׁתַּרְשׁ מִכְּלָל,
וּלְפַעְמַיִם שִׁישְׁתַּרְשׁ מֵאִיבָרִים אוֹ מֵאֶחָד
מֵהֶם, וְאַחַר כֵּךְ יוֹצִיאֵהוּ מִבֵּית הָאֲסוּרִים.

מִי שְׂרָאוּי לְמוֹת כֵּךְ זֶה, שְׂאֵלוּ יִתֵּן כָּל כְּפָר
וְכָל מְמוֹן שְׁבַעְעוֹלָם לָא יִנְצַל, וְעַל זֶה צָרִיךְ
רּוּפָא חָכֵם לְהַשְׁתַּדַּל עָלָיו. אִם יָכוֹל לְתַתּוּ לוֹ
רְפוּאָה מִן הַגּוּף - יָפֵה, וְאִם לָא - יִתֵּן לוֹ

הָהָה אָמַר, דָּא חַי וְדָא מִית. וְהָוּוּ אֲמַרִין עָלֶיהָ, (דְּהוּא
 הָהָה וּבָאָה), דְּחִיל חֲטָאָה. וְכָל מָאן דְּלֹא יָכִיל לְמַדְבֵּק
 (אֲצִ"ל לְמַזְבֵּן) מָה דְּאִיצְטְרִיךְ, אִיהוּ הָהָה קִנֵּי לִיהּ וַיְהִיב
 מְדִילִיהּ. וְהָוּוּ אֲמַרִין, דְּלִית חַפִּים בְּעֶלְמָא כְּגִינִיהּ.
 וּבְצִלוֹתֶיהָ הָהָה עֶבֶד וַתִּיר מִמָּה דְּחָהָה עֶבֶד בִּידוּי,
 וּבְדוּמָה לָן, דָּא הָהָה הֵהוּא אֲסִיָּא. אָמַר הֵהוּא טַיִיעָא,
 וְדָאֵי סְפָרָא דִּילִיהּ בְּיָדֵי אִיהוּ, דְּקָא יְרִיתְנָא מֵאֲבִי
 אָבָא. וְכָל מְלוּי דְּהֵהוּא סְפָרָא, בְּלָהוּ אֲתִיִּסְדָן עַל
 רִזִין דְּאֹרִייתָא וְרִזִין סְתִימִין אֲשַׁכְחָנָא בֵּיתָא.

וּמִיִּלִין דְּאֲסִוּוֹתָא דְּאִיהוּ אָמַר דְּלֹא יָאוּת לְמַפְעֵל
 לִזֵּן, בָּר מָאן דְּאִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה. וְאִינוּן
 מִמָּה דְּחָהָה עֶבֶד בְּלָעָם דְּחָהָה לַחִישׁ עַל מִרְע,
 וְהוּא אָמַר בְּפּוּמִיָּה, וְאֲתִסִּי מִיָּד. וְכְּלָהוּ בְּרִיר לִזֵּן
 בְּתֵהוּא סְפָרָא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וְכָל דְּבָרֵי אוֹתוֹ הַסֵּפֶר הַתִּיּוֹסְפוֹ כֻּלָּם עַל
 סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְסוּדוֹת נִסְתָּרִים מִצְּאֵתֵי בּוֹ.
 וְדְבָרֵי רְפוּאָה שֶׁהוּא אָמַר שֶׁלֹּא רְאוּי
 לַעֲשׂוֹתָם, פָּרַט לְמִי שֶׁהוּא יָרָא חֲטָא, וְהֵם
 מִמָּה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה בְּלָעָם, שֶׁהִיא לֹחֵשׁ
 לַחֲשִׁים עַל חוּלָה, וְהִיא אוֹמֵר בְּפִיו וּמִיָּד
 מֵתְרַפָּא, וְכֻלָּם מְבַרְרִים בְּאוֹתוֹ הַסֵּפֶר.

יְמוֹת. וְהָיוּ אוֹמְרִים עָלָיו (שֶׁהוּא הִיא צְדִיק) יָרָא
 חֲטָא, וְכָל מִי שֶׁלֹּא יָכוֹל הִיא לְהַשִּׁיג (לְקַנּוּת) מָה
 שֶׁצְּרִיךְ, הוּא הִיא קוֹנֶה לוֹ וְנוֹתֵן מִשְׁלוֹ, וְהָיוּ
 אוֹמְרִים שֶׁאֵין חָכָם בְּעוֹלָם בְּמוֹתוֹ, וּבִתְפִלָּתוֹ
 הִיא עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה בְּיָדֵיו,
 וּבְדוּמָה לָנוּ, זֶה הִיא אוֹתוֹ רּוּפָא. אָמַר אוֹתוֹ
 סוּחָר, וְדָאֵי סְפָרוֹ בְּיָדֵי הוּא, שֶׁיִּרְשָׁתוֹ מִסְכֵּי,

וְאָמַר, דָּא אָסוּר וְדָא מוּתָר לְמָאן דְּדָחִיל חֲטָאָה,
 בְּגִין דְּמַרְעִין סְנִיאיִן אָמַר, דְּתַלְיָיא אַסְוּתָא
 דִּילְהוֹן בְּלַחֲשׁוֹ דְּפוּמָא, וְאֵינוּן מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ, וּמְנַהוֹן
 מִסְטָרָא דְקָסָם. וְכָל אֵינוּן דְּאָסוּר לֹאמַר בְּפוּמָא
 וְאָסוּר לְמַעַבְדַּב בְּעוּבְדָא, הָוָה אָמַר. עַד דְּאַשְׁכְּחָנָא
 עַל מַרְעִין יְדִיעָאן דְּאִיצְטְרִיד לֹאמַר כְּהָ, וּלְנִדְוֵי בְּנִדְוֵי
 וּבְשַׁמְתָא עַל הַהוּא מִרַע, וְאִיהוּ תוּוּהָא סְנִי לְגַבְנָן.
 חֲדֵי רַבִּי אֶלְעָזָר וְחֲדֵי חֲבֵרִיָּיא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֵי הָאֵי סְפָרָא הָוָה לְגַבְנָן, גִּתְמִי
 מָאֵי אִיהוּ. אָמַר, אֲנָא אֶמְסַר בְּמַסִּירָה עַל
 מְנַת לְאַחֲוָאָה (לְאַחֲוָאָה) לְבוּצִינָא קַדִּישָׁא. וְתַנִּינוּן, אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, הַהוּא סְפָרָא הָוָה בְּיַדִּי תְרִיסַר יְרַחֵי,
 וְאַשְׁכְּחָנָא בֵּית גְּהוּרִין עַלְאִין. כִּד מְטִינָא לְאֵינוּן רְזִין
 דְּהוּוּ מִבְּלָעָם תוּוּתְנָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְשִׁמְחוּ הַחֲבֵרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם הָיָה לָנוּ סֵפֶר זֶה,
 גִּרָאָה מַהוּ. אָמַר, אֲנִי אֶמְסַר בְּמַסִּירָה עַל
 מְנַת לְהִרְאוֹת לְמַנְוֶה הַקְּדוּשָׁה. וְשִׁנִּינוּ, אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, אוֹתוֹ סֵפֶר הָיָה בְּיַדִּי שְׁנַיִם עָשָׂר
 חֲדָשִׁים, וּמְצָאתִי אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. כְּשֶׁהִגַּעְתִּי
 לְאוֹתָם סוּדוֹת שֶׁהָיוּ מִבְּלָעָם, תִּמְהַתִּי.

וְאָמַר זֶה אָסוּר וְזֶה מוּתָר לְמִי שִׁירָא חֲטָא,
 מְשׁוּם שְׁחֲטָאִים רַבִּים אָמַר שְׂרַפּוּאָתָם
 תְּלוּוָה בְּלַחֲשׁ הַפֶּה, וְהֵם מַצֵּד הַנַּחֲשׁ, וּמִמֵּם
 מַצֵּד הַקָּסָם. וְכָל אוֹתָם שְׂאָסוּר לֹאמַר בְּפֶה
 וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּמַעֲשֵׂה הָיָה אוֹמַר. עַד
 שְׂמַצְאָתִי בְּמַחְלוֹת יְדוּעוֹת שְׂצָרִיד לֹאמַר כְּהָ
 וּלְנִדְוֵי בְּנִדְוֵי וְשַׁמְתָא עַל אוֹתוֹ חֲלִי, וְזוּ
 תִּמְהַה גְּדוּלָה לָנוּ. שְׂמְחוּ רַבִּי אֶלְעָזָר

יֹמָא חַד לַחִישָׁנָא בְּאַתְרַּךְ חַד, וַהֲוֵי אֲתוּוֹן סְלָקוֹן
 וְנַחְתָּן. עַד דְּחַמִּינָן בְּחַלְמָא וְאָמַר לִי, מָה לָךְ
 לְמִיעָל בְּתַחוּמָא דְלָאוּ דִילָךְ. אֲתַעְרְנָא וְאַבְאִישׁ קַמָּאי
 עַל רְזִין סְתִימִין דְּהוּוּ תַפְּן, שְׂדֵרְנָא לְהַהוּא יוֹדָאי
 וְיַהֲבִנָּא לִיה סִפְרָא. וּפְרִזִּין דְּבַלְעָם אֲשַׁפְּחָנָא מֵאֵינוֹן
 שְׂמָהֶן דְּמַלְאָכִים דְּשָׂדֵר לִיה בְּלָק, וְלֹא הוּוּ מִתְסַדְּרִין
 עַל תִּיקוּנֵיהוּ.

אַבְל בְּמָה זִינִי אֲסוּוֹתָא אֲשַׁפְּחָנָא בִּיה דְקָא
 מִתְתַּקְנִי עַל תְּקוּנֵי אוֹרֵייתָא וְרִזִּין סְתִימִין
 דִּילִיה. וְחַמִּינָא דְאֵינוֹן בְּחַסִּידוּתָא וְעֲלוּתִין לְקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא.

וְאִי תִימָא דְהָהָה עֵבִיד אֲסוּוֹתָא בְּפִסּוּקֵי דְאוֹרֵייתָא,
 חֵם וְשָׁלוֹם. אֲלֹא הָהָה אָמַר רְזִין דְאוֹרֵייתָא, וְעַל
 הַהוּא רָזָא אֲפִיק רְזִין דְאֲסוּוֹתָא, דְלֹא חַמִּינָא בְּהַהוּא
 גּוֹנָא לְעֵלְמִין. אֲמִינָא, בְּרִידָא רַחֲמָנָא דְאַחֲפִים לְבִנֵי

לשון הקודש

אַבְל בְּמָה מִינֵי רְפוּאָה מְצֵאתִי בּו
 שְׂמִתְקָנִים עַל תְּקוּנֵי הַתּוֹרָה וְסוּדוֹת
 נִסְתָּרִים שְׁלָה, וְרֵאִיתִי בְּחַסִּידוֹת
 וּתְפִלוֹת לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְאַם תֹּאמַר שְׁהִיה עוֹשֶׂה רְפוּאָה בְּפִסּוּקֵי
 הַתּוֹרָה - חֵם וְשָׁלוֹם! אֲלֹא הִיא אוֹמֵר סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה, וְעַל אוֹתוֹ סוּד מוֹצֵיא סוּדוֹת רְפוּאָה
 שְׁלֹא רֵאִיתִי כְּאַלְהָה לְעוֹלָמִים. אֲמַרְתִּי, בְּרוּךְ

יֹם אֶחָד לַחֲשֵׁתִי בְּמָקוֹם אֶחָד, וְהִיוּ
 הָאוֹתִיּוֹת עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת, עַד שֶׁרֵאִיתִי בְּחֵלֹם
 וְאָמַר לִי, מָה לָךְ לְהַכְנִים בְּתַחוּם שְׂאִינוּ
 שְׂלָדָה? הַתְּעוֹרְרָתִי, וְהִיא רַע לְפָנַי עַל סוּדוֹת
 נִסְתָּרִים שְׁהִיוּ שָׁם. שְׁלַחְתִּי לְאוֹתוֹ יְהוּדִי
 וְנִתְּתִי לוֹ הַסֵּפֶר, וּבְסוּדוֹת שֶׁל בְּלָעָם מְצֵאתִי
 מֵאוֹתָם שְׁמוֹת הַמַּלְאָכִים שֶׁשְּׁלַח לוֹ בְּלָק וְלֹא
 הִיוּ מִסְתַּדְּרִים עַל תְּקוּנֵיהֶם.

נִשָּׂא בְּחֻמַּתָּא דְלַעִילָא. וּמַאיִנּוּן מְלִין דְּבַלְעָם
 נְסִיבְנָא. וְחַמִּינָא בְּהוּ, דְלֹא הָוָה בְּעֵלְמָא חֲכִים
 בְּחַרְשִׁין בְּגִינִיה. אַמִּינָא, בְּרִיד רַחֲמָנָא דְבִטִיל מְעֵלְמָא
 חַרְשִׁין דְלֹא יִטְעוּן בְּנֵי נִשָּׂא מִבְּתַר דְּחַלְתָּא דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא. ע"כ: (עד כאן מההשמטות).

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּלָעָם חֵיִיבָא מָאן קָטִיל לִיה,
 וְהִיד אַקְטִיל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, פְּנָחַם וְסִיעֵתִיה
 קְטִלוּהוּ. דְּכִתִּיב, (במדבר לא) הָרְגוּ עַל חֲלִיָּהֶם. וְתַנִּינּוּ,
 בְּקִרְתָּא דְּמִדִּין הָוָה עָבִיד בְּחֻמַּתָּא דְּחַרְשִׁין, דְּטָאֲסִין
 בְּאִוִּירָא הוּא וּמְלָכֵי מִדִּין. וְאַלְמָלָא צִיץ דְּקוּדְשָׁא,
 וְצִלוּתָא דְּפִינָחַם, דְּאַפִּילוּ לְהוֹן עַל קְטִילֵיָא, הָדָא
 הוּא דְּכִתִּיב עַל חֲלִיָּהֶם. וְכִתִּיב (יהושע יג) וְאֵת בְּלָעָם
 בֶּן בַּעֲזַר הַקּוֹסִם הָרְגוּ בְּחֶרֶב. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר,
 כָּל דָּא יַדְעָנָא.

לשון הקודש

הָרְגוּהוּ, שְׁכַתוּב (במדבר לא) הָרְגוּ עַל חֲלִיָּהֶם.
 וְשַׁנִּינוּ, בְּעִיר מִדִּין הָיָה עוֹשֶׂה בְּחֻמַּת
 כְּשָׁפוּ שְׁמִסִּים בְּאִוִּיר הוּא וּמְלָכֵי מִדִּין.
 וְאַלְמָלָא צִיץ הַקְּדוּשָׁה וְתַפְלַת פְּנָחַם
 שְׁהִפִּילוּם עַל הַהַרְוּגִים. זֶהוּ שְׁכַתוּב עַל
 חֲלִיָּהֶם, וְכַתוּב (יהושע יג) וְאֵת בְּלָעָם בֶּן בַּעֲזַר
 הַקּוֹסִם הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֶרֶב. אָמַר לוֹ רַבִּי
 אֶלְעָזָר, כָּל זֶה יַדְעָתִי.

הַרְחֵמֵן שְׁהַחֲכִים בְּנֵי אָדָם בְּחֻמַּתָּא עֲלִיוְנָה.
 וּמַאֲוִתֵם דְּבָרִים שְׁל בְּלָעָם לְקַחְתִּי, וְרֵאִיתִי
 בְּהֵם שְׁלֹא הָיָה בְּעוֹלָם חֲכָם בְּכַשְׁפִּים כְּמוֹהוּ.
 אָמַרְתִּי, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁבִטְל מִהַעוֹלָם
 כְּשָׁפִים, כְּדִי שְׁלֹא יִטְעוּ בְּנֵי אָדָם מֵאַחַר
 יִרְאֵת ה': ע"כ מההשמטות.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּלָעָם הָרְשָׁע מִי הָרְגוּ,
 וְאִיד נְהַרְגוּ? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, פְּנָחַם וְסִיעֵתוֹ

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר, כָּל מְלוֹי דְּבַלְעָם חֵיבָא,
 תְּקִיפִין אֵינֻן, וְהָא אֻקְמוּהָ חֲבָרִיא, דְּכַתִּיב
 (דברים לד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, וְאָמְרוּ,
 בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמְנוּ.
 בַּלְעָם, וְהָא אֻקְיָמְנָא מְלָה, מֹשֶׁה לִּית דְּכֻוּתִיָּה,
 בְּכַתְרִין עֲלָאִין. בַּלְעָם לִית דְּכֻוּתִיָּה, בְּכַתְרִין תַּתְּאִין.
 דָּא בְּסִטְרָא דְקְדוּשָׁה, וְדָא בְּסִטְרָא דְשְׂמָאלָא. וְאִי
 כָּל דָּא הָוָה בְּיַדִּיהָ, וְכָל כְּדָּ תְּקִיף בְּחֻכְמָתָא, וְגַבַּר
 דִּישְׁבַּח גְּרַמְיָה בְּחִילָא תְּקִיף, דְּכַתִּיב וְאֲנֹכִי אֶקְרָה כְּהַ,
 אֶעֱקֹר לְכַה מִהָאִי. הֵיאֵךְ יִכְלוּ לְקַטְלָא לִיהָ.

אֵלָא בְּסִפְרָא דְחֻכְמָתָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא הָכִי אָמַר,
 תְּלַת סִימָנִין אֵינֻן. סִימֵן לְעֵבְרָה, יֶרְקוֹן. סִימֵן
 לְשִׁטּוֹת, מְלוֹן. סִימֵן דְּלֹא יָדַע כְּלוּם, שְׁבוּחִי. וְדָא
 אֲבָרַע לְשָׂאָר, שׁוּטָה בְּכָל עֵבִירוֹת, כְּלָא אִית בֵּיהָ.

לשון הקודש

בְּחֻכְמָה, אָדָם שִׁישְׁבַח אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח תְּקִיף,
 שְׁכָתוּב (במדבר כג) וְאֲנֹכִי אֶקְרָה כַּה – אֶעֱקֹר
 אֶת כַּה מִזֶּה, אֵיךְ יִכְלוּ לְהֶרְגוּ?
 אֵלָא בְּסִפְרֵי חֻכְמַת שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ כְּדָ אָמַר:
 שְׁלֹשָׁה סִימָנִים הֵם; סִימֵן לְעֵבְרָה – יֶרְקוֹן.
 סִימֵן לְשִׁטּוֹת – דְּבָרִים. סִימֵן שְׂמָאלָא יוֹדַע כְּלוּם
 – שְׁבוּחִים. וְזֶה הַכְּרִיעַ לְשָׂאָר, שׁוּטָה בְּכָל
 עֵבִירוֹת, הַכָּל יֵשׁ בּוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר, כָּל דְּבָרֵי בַלְעָם
 הֲרָשַׁע תְּקִיפִים הֵם, וְהָרִי פְּרֻשׁוּהָ הַחֲבָרִים,
 שְׁכָתוּב (דברים לד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל
 כְּמֹשֶׁה. וְאָמְרוּ, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל
 בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִיָּהוּ? בַּלְעָם, וְהָרִי
 בְּאֶרְצוֹ הַדְּבָר, מֹשֶׁה אֵין כְּמוֹתוֹ בְּכַתְרִים
 הָעֲלִיּוֹנִים, בַּלְעָם אֵין כְּמוֹתוֹ בְּכַתְרִים
 הַתַּחְתּוֹנִים. זֶה בְּצַד הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה בְּצַד
 שְׂמָאל. וְאִם כָּל זֶה הָיָה בְּיָדוֹ וְכָל כְּדָ תְּקִיף

וְהָא כְּתִיב (משלי כז) יִהְלֶלְךָ זָר וְלֹא פִיד, וְאִם לֹא זָר.
 פִיד. לֹא הָכִי. אֲלֵא אִי לֹא תְּוִי מָאן
 דְּאִשְׁתְּמוּדַע לָךְ, אִפְתַּח פּוּמְךָ לְמַלְלָא בְּאוּרֵי תָא,
 וְלֹא וְדַעָא מְלִי קְשׁוּט בְּאוּרֵי תָא. וּבְדִין פְּתִיחוּ דְּפּוּמְךָ
 בְּאוּרֵי תָא, יִשְׁבְּחוּן מִי לָךְ, וְיִגְדְּעוּן מָאן אַנְתָּה, דְּלִית
 מְלָה בְּעֵלְמָא דִּישְׁתְּמוּדַעוּן לִיה לְבַר נָשׁ, אֲלֵא בְּזִמְנָא
 דְּאִפְתַּח פּוּמִיה. פּוּמִיה הוּדַע לְבְנֵי נְשָׂא מָאן הוּא.

הֵהוּא רְשָׁע דְּבַלְעָם, שִׁבּוּחֵי מְשִׁבַּח גְּרַמִּיה בְּכֻלָּא.
 וְעַם כָּל דָּא, גְּנִיבוּ דְּדַעְתָּא קָא גְּנִיב,
 וְאִסְתַּלַּק בְּמַלּוּי. בְּמַלּוּן זַעֲרִין, הָוָה עֲבִיד רַבְרַבִּין.
 מַה דְּאָמַר עַל אֵינוֹן דְּרַגִּין מַלּוּן מְסַאֲבִין הָוָה אָמַר,
 וְקְשׁוּט אָמַר. אֲבָל הֵהוּא רְשָׁע הָוָה אָמַר וּמְשִׁבַּח
 גְּרַמִּיה בְּאַרְחַ סְתִים, וְאִסְתַּלַּק בְּמַלּוּי, דְּכָל מָאן דְּהָוָה
 שְׁמַע, חָשִׁיב דְּאִסְתַּלַּק עַל כָּל נְבִיאֵי עֵלְמָא, דְּכְתִיב
 שׁוֹמֵעַ אִמְרֵי אֵל וְיִזְדַּע (דף קצ"ד ע"א) דַּעַת עֵלְיוֹן. מָאן גְּבַר

לשון הקודש

אוֹתוֹ בְּלַעַם הָרְשָׁע, תְּשֻׁבָּחוֹת מְשִׁבַּח עֲצֻמוּ
 בְּכָל. וְעַם כָּל זֶה גְּנִבְתַּ דַּעַת הָיָה גְּנִיב,
 וְהִתְעַלָּה בְּדְבָרָיו. בְּדְבָרִים קְטַנִּים הָיָה עוֹשֶׂה
 גְּדוּלִים. מַה שֶּׁאָמַר עַל אוֹתָן מַעֲלוֹת, דְּבָרֵי
 טְמֵאָה הָיָה אוֹמֵר, וְאִמַּת אָמַר. אֲבָל אוֹתוֹ
 רְשָׁע הָיָה אוֹמֵר וּמְשִׁבַּח עֲצֻמוּ בְּדַרְדָּר נִסְתָּר,
 וְהִתְעַלָּה בְּדְבָרָיו. שֶׁכָּל מִי שֶׁהָיָה שׁוֹמֵעַ, חָשַׁב

וְחָרִי כְּתוּב (משלי כז) יִהְלֶלְךָ זָר וְלֹא פִיד. וְאִם
 לֹא זָר - פִידוּ! - לֹא כָּה. אֲלֵא אִם אֵין מִי
 שֶׁמְכִיר אוֹתָךְ, פִתַח פִיד לְדַבֵּר בַּתּוֹרָה
 וְלַהוֹדִיעַ דְּבָרֵי אֱמֶת בַּתּוֹרָה, וְאִזּוּ פִתְחוּן פִיד
 בַּתּוֹרָה יִשְׁבְּחוּ דְבָרֵיךָ וְיִגְדְּעוּ מִי אַתָּה, שְׁאִין
 דְּבַר בְּעוֹלָם שְׁמוּדַיעַ עַל הָאִישׁ אֲלֵא בְּזִמְנָן
 שְׁפוּתַח פּוּ. פּוּ מוּדַיעַ לְבְנֵי אָדָם מִי הוּא.

בְּעֶלְמָא, דְּהוּה שְׁמַע מְפוּמִּיה מְלִין אֱלִין, דְּלֹא חָשִׁיב
דְּלִית בְּעֶלְמָא נְבִיאָה מְהִימְנָא כְּגִינִיה.

וּקְשׁוּט הָוָה, וְהָכִי הָוָה. נְאֻם שׁוֹמֵעַ אֲמַרִי אֵל, הָכִי
הָוָה. וְיִוְדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן הָכִי הָוָה. וְהָוָה
רְשַׁע הָוָה אָמַר עַל דְּרַגִּין דְּאִתְדַבֵּק בְּהוּ, שׁוֹמֵעַ אֲמַרִי
אֵל, מְלָה דְּאִיהוּ בְּסֻלְיָקוּ עֲלֵאָה.

וְהָכִי אָמַר, שׁוֹמֵעַ אֲמַרִי אֵל, הָאֵל לָא כְּתִיב, דְּהָא
(תהלים יח) הָאֵל תָּמִים דְּרַבּוֹ. אֲבָל סֵתָם אֵל, אֵל
אַחַר אִיהוּ. (שמות לד) כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר שׁוֹמֵעַ
אֲמַרִי אֵל, מְלָה זַעֲרָא אִיהוּ. וְדַמִּי לְמֵאן דְּלֹא יָדַע,
דְּאִיהוּ רַב וְעֲלֵאָה. שׁוֹמֵעַ אֲמַרִי אֵל, הָהוּא דְּאֲקָרִי
אֵל אַחַר, דְּכְתִיב כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר.

וְיִוְדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן, עַל כָּל דְּרַגִּין דְּמִסְאָבוּ, אֵינּוּן
דְּמִנְחֵי אַרְבָּא דִּימָא וּסְעָרָא. אַרְבָּעִין חֲסַר

לשון הקודש

וּכְדָּ אָמַר, שְׁמַע אֲמַרִי אֵל. לֹא כְּתוּב הָאֵל,
שְׁחֲרִי (תהלים יח) הָאֵל תָּמִים דְּרַבּוֹ. אֲבָל סֵתָם
אֵל, אֵל אַחַר הוּא. (שמות לד) כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
לְאֵל אַחַר. שְׁמַע אֲמַרִי אֵל – דְּבַר קִטְּוֹן הוּא,
וְדוּמָה לְמִי שְׁלֵא יוֹדַע שְׁהוּא גְּדוּל וְעֲלִיּוֹן.
שְׁמַע אֲמַרִי אֵל – אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא אֵל אַחַר,
שְׁכְּתוּב כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר.
וְיִדַּע דַּעַת עֲלִיּוֹן, עַל כָּל דְּרַגְוֹת הַסְּמָאָה,

שְׁהַתְעֵלָה עַל כָּל נְבִיאֵי הָעוֹלָם, שְׁכְּתוּב (במדבר
טו) שְׁמַע אֲמַרִי אֵל וְיִדַּע דַּעַת עֲלִיּוֹן. מִי הָאִישׁ
בְּעוֹלָם שְׁהִיָּה שׁוֹמֵעַ מִפּוּי דְּכָרִים אֵלוֹ שְׁלֵא
חָשַׁב שְׁאִין בְּעוֹלָם נְבִיא נְאֻמֵּן כְּמוֹתוֹ?
וְאָמַת הָיָה, וּכְדָּ הָיָה. נְאֻם שְׁמַע אֲמַרִי אֵל,
כְּדָּ הָיָה. וְיִדַּע דַּעַת עֲלִיּוֹן, כְּדָּ הָיָה. וְאוֹתוֹ
רְשַׁע הָיָה אוֹמַר עַל מַעֲלוֹת שְׁנַדְבֵּק בְּהֵם,
שְׁמַע אֲמַרִי אֵל. דְּבַר שְׁהוּא בְּמַעֲלָה עֲלִיּוֹנָה.

חַד אֵינִין. וְהָיָא רַב חֻבְל, דְּכָלְהוּ מְתַנְהֵי עַל יְדוּי,
 אִיהוּ עֲלִיּוֹן עַל כְּלָהוּ. בְּדָא חָזָה מְתַדְבֵּק הַחֻבְל רָשָׁע,
 וְאָמַר דִּהּוּה יָדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן, דִּרְגָא דְאִיהוּ עֲלִיּוֹן עַל
 כְּלָהוּ מְנַהֲגֵי אַרְבָּא. מָאן שָׁמַע חָכִי דְלֹא אֶתְבְּהִיל
 בְּדַעְתִּיהּ, וַיִּפֹּא דְלֹא חָזָה כְּגֵינִיהּ בְּעֶלְמָא. אֵלֹא הָיָא
 רָשָׁע מִשְׁבַּח נְרַמִּיהּ בְּאַרְחַ סָתִים וְאָמַר מְלִי קְשׁוּט,
 וְנָנִיב דַּעְתָּא דְבָנֵי עֶלְמָא.

אֲשֶׁר מַחֲזֶה שְׂדֵי יְחֻזָּה, מָאן דְּשָׁמַע דָּא, חָשִׁיב דִּהּוּה
 חָמִי מַה דְּלֹא חָמִי אַחְרָא בְּעֶלְמָא. מַחֲזֶה שְׂדֵי,
 דָּא עֲנַפָּא חָדָא, מֵאֵינִין עֲנַפִּין דִּהּוּוּ נַפְקִין מִשְׂדֵי.
 וְלָמָּה. דְּבַחְכְּמָתָא דָּא, אַחֲזִי תְלַת, לְקַבֵּל שׁ' דְּשְׂדֵי,
 לְקַבֵּל תְּלַת עֲנַפִּין דְּבֵיהּ, וְאַחֲזִי תְרִין נְבִיאִין, בְּדֵי
 עֲרְבוּת, דִּתְמַכִּין בֵּיהּ. לְקַבֵּל שְׁבַעִין תְּרִין עֲנַפִּין
 דְּעֵינָא בִישָׂא, לְסַתְמָא לֹון. כִּד אַתָּא בְּלָק, אָמַר אָנָּא

לשון הקודש

אֲשֶׁר מַחֲזֶה שְׂדֵי יְחֻזָּה. מי ששומע את זה
 חשב שהיה רואה מה שלא ראה אחר
 בעולם. מחזה שדי - זה ענף אחד מאותם
 ענפים שהיו יוצאים משדי, ולמה? שבתכמה
 זו נראים שלשה בנגד ש' של שדי, בנגד
 שלשה ענפים שבו, ומראה שני נביאים, בדי
 ערבות, שתומכים בו, בנגד שבעים ושנים
 ענפי עין הרע לסתם אותם. כשגא בלק,
 אמר, אני אוכל להם. עמלק ביחד עם חכמה

אותם שמנהגים אנית הים וסערה. ארבעים
 חסר אחד הם. ואותו רב חובל שבלם
 מנהגים על ידיו, הוא עליון על כלם. בזה היה
 נדבק אותו רשע, ואמר שהיה יודע דעת
 עליון, דרגה שהוא עליון על כל מנהגי
 הספינה. מי שומע זה שלא יבהל בדעתו
 ויאמר שאין במוהו בעולם? אלא אותו רשע
 משבח את עצמו בדרך נסתר ואמר דברי
 אמת, וננב דעת בני העולם.

אֵיכּוֹל לֶזֶן. עֲמִילַק בְּחֵדֵי חֲכֻמָּתָא דָּא אָתָּא לְגַבְיֵיהּוּ,
וַיְכִיל לֶזֶן.

וְשָׁדֵר לְבַלְעָם, וְאָמַר לִיהּ, אָנָּא תִּירֵי אֶתְוֹן דְּעֲמִילַק
אִית בִּי, דְּאִינוֹן ל"ק, דְּאִינוֹן סִיּוּמָא דְּעֲמִילַק.
אָנָּא לִי ל"ק, וְעֲמִילַק ל"ק, לִי סִיּוּמָא, וּבְךָ שִׁירוּתָא
ב"ל. אָמַר לִיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָכִי אִימָא שִׁירוּתָא דְּבָלַק
ב"ל, וְשִׁירוּתָא דְּבַלְעָם ב"ל, שִׁירוּתָא דְּבָלַק הָוּה בֵּיה
בְּבַלְעָם. וְסִיּוּמָא דְּעֲמִילַק, הָוּה בֵּיהּ בְּבָלַק, וְסִיּוּמָא
דְּבַלְעָם, הָוּה שִׁירוּתָא דְּעֲמִילַק.

וְאִי תִּימָא דָּלָא נִיכּוֹל לְהוֹן, בְּגִין דְּתַרְשֵׁיא דְּרַפְהוֹן
מִשָּׁה, דְּהָוָה פָּשִׁיט יְדֵיהּ, הָאִי יָדָא אִית בְּאֵלִין
בְּרַבְרִין, דְּיִכְלִי בְּתַרְשֵׁין לְאֶתְתַקְפָּא יְתִיר. וְתֵינּוּ
דְּכְתִיב וּקְסָמִים בְּיָדָם, בְּיַדֵּיהֶם לָא כְּתִיב, אֶלָּא בְּיָדָם,
יָדָא לְקַבֵּל יָדָא, הָכִי שָׁדֵר לִיהּ בְּלָק לְבַלְעָם.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

זו בא אליהם ויכל להם.

וְשָׁלַח לְבַלְעָם וְאָמַר לוֹ, אָנִי יֵשׁ בִּי שְׁתֵּי
אוֹתוֹת שֶׁל עֲמִילַק, שְׁהֵם ל"ק, שְׁהֵם סִיּוּם
עֲמִילַק. לִי יֵשׁ ל"ק, וְעֲמִילַק ל"ק. לִי הַסִּיּוּם,
וּבְךָ הִרְאֵשִׁית – ב"ל. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן,
כִּךָ אָמַר, רְאֵשִׁית בְּלָק ב"ל, וְרְאֵשִׁית
בְּלָעָם ב"ל. רְאֵשִׁית בְּלָק הִתְהוּ בּוֹ בְּבַלְעָם,
וְסִיּוּם עֲמִילַק הָוּה בְּבָלַק, וְסִיּוּם בְּלָעָם הָוּה

ראשית עמלק.

וְאֵם תֹּאמַר שְׁלָא נּוֹכַל לְהֵם מִשּׁוּם שְׁכַשְׁפֵּי
מִשָּׁה רַבָּם שְׁהָהּ פּוֹשֵׁט יְדָיו, הֲרִי יָד זֶה זֶה יֵשׁ
בְּאוֹתָם גְּדוּלִים שְׁיִכּוּלִים בְּכַשְׁפִּים לְהַתְחַזֵּק
יּוֹתֵר. וְהִינוּ שְׁכַתּוּב וּקְסָמִים בְּיָדָם. בְּיַדֵּיהֶם
לֹא כְּתוּב, אֶלָּא בְּיָדָם. יָד מוֹל יָד. כִּךָ שְׁלַח
לוֹ בְּלָק לְבַלְעָם.